

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoCsp/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120208424
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120208424.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, v spore žalobkyne: M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. 6, XXX XX D. pri Z., zastúpenej: RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, proti žalovanej: DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 46 713 930, zastúpenej: PETKOV & Co s. r. o. advokátska kancelária, so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, o žalobe na zdržanie sa výkonov záložného práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 24. februára 2022 pod č.k. 18Csp/80/2020-140 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.1. Na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 100 ods. 1, 2, § 101, § 112, § 151a, § 151c ods. 3, § 151e ods. 2, § 151j ods. 1, 2, § 151l ods. 1, 4, § 151m ods. 1, § 151 md ods. 1, § 552 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 397 Obchodného zákonníka, § 255 ods. 1 CSP.

1.2. Uvedol, že žalobkyňa žalobou domáhala zdržania sa výkonov záložného práva. Ú žalobu podala v rámci konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 18Csp/141/2008. Uznesením pod č.k. 18Csp/141/2018-323 zo dňa 19. mája 2020 vylúčil vzájomnú žalobu na samostatné konanie. Žalobu odôvodnila tým, že veriteľ si dal zabezpečiť pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní záložným právom k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území D. X. Z., obec D.. Z., okres Z., pozemky s parcelným číslom XXXX s výmerou 408 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXXX s výmerou 676 m², druh pozemku záhrada, a stavba nachádzajúca sa na parcele č. XXXX so súpisným číslom XXX, druh stavby dom, všetko zapísané na liste vlastníctva č. XX vedenom Okresným úradom Z.. V roku 2011 pristúpil k výkonu záložného práva, dražobníkom bola Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o. so sídlom v A.. Okresný súd Nitra uznesením, č.k. 19C/125/2011-28, nariadil predbežné opatrenie, ktorým veriteľovi zakázal výkon záložného práva. Dobrovoľná dražba sa napriek tomu uskutočnila, zrejme následkom neskoršieho doručenia uznesenia, no nezúčastnil sa jej žiadny účastník, preto bola neúspešná. Krajský súd v Nitre neskôr uznesenie o nariadení predbežného opatrenia svojím uznesením, č.k.8Co/236/2011-77 potvrdil. Žalovaná (správne malo byť žalobkyňa) podala aj žalobu vo veci samej, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti záložnej zmluvy. Rozsudkom

pod č.k. 12C/148/2011-88 žalobu zamietol a Krajský súd rozsudkom pod č.k. 6Co/143/2012-130, prvoinštančný rozsudok potvrdil. Neskôr sa domáhala vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy, jej žalobu Okresný súd Nitra rozsudkom pod č.k. 18C/164/2013-73, zamietol (Krajský súd v Nitre tento rozsudok potvrdil rozsudkom pod č.k. 8Co/1141/2014-109).

1.3. Súd prvej inštancie sa vo veci oboznámil s oznámeniami o dobrovoľnej dražbe, Notárskou zápisnicou N 415/2011, Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, dodatkom č. 1 k Zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, uznesením 19C/125/2011, rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 6Co/143/2012, 8Co/1141/2014, 8Co/6/2017, rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 12C/148/2011, 18C/164/2013, 16C/280/2015 výzvou na poskytnutie súčinnosti uznesením č. k. 16C/280/2015, výpisom z LV č. XX, oznámením o zosplatnení úveru, s dohodou a zistil nasledovný skutkový stav: Záložné právo bolo zriadené zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území D.. Z., obec D. X. Z., okres Z., pozemky s parcelným číslom XXXX s výmerou 408 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXXX s výmerou 676 m², druh pozemku záhrada, a stavba nachádzajúca sa na parcele č. XXXX so súpisným číslom XXX, druh stavby dom, všetko zapísané na liste vlastníctva č. XX vedenom Okresným úradom Nitra, ktorých vlastníčkou je žalobkyňa. Zmluvu uzatvoril dňa 24.03.2006 pôvodný veriteľ Československá obchodná banka, a.s. so žalobkyňou za účelom zabezpečenia pohľadávok záložného veriteľa, vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí úveru zo dňa 28.03.2006, č. 8263/285087/2006/KSU85, predmetom ktorého bolo poskytnutie úveru dlžníkovi X. v sume 36.513,31 eura. Vklad záložného práva bol povolený pod V 1550/06, dňa 15.06.2006. Z dôvodu, že dlžník neplnil povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy, pristúpil pôvodný veriteľ k vyhláseniu splatnosti k 15.04.2010 a začal výkon záložného práva. V roku 2011 bolo pristúpené k výkonu záložného práva, dražobníkom bola Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r. o. so sídlom v A.. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 19C/125/2011-28 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým veriteľovi zakázal výkon záložného práva. Dobrovoľná dražba sa napriek tomu uskutočnila, nezúčastnil sa jej žiadny účastník, preto bola neúspešná. Krajský súd v Nitre uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia potvrdil. V roku 2015 sa terajší žalobca (DPS financial consulting, s. r. o.) opäť pokúsil o výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou. Dražobníkom bola DUPOS dražobná spol. s. r. o. Okresný súd Nitra uznesením č.k. 16C/280/2015-66 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým bol žalovanej zakázaný výkon záložného práva.

1.4. Žalobkyňa podala žalobu, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere číslo 8263/285087/2006/KSU85 zo dňa 24.03.2006, určenia neplatnosti zmluvy o záložnom práve zo dňa 24.03.2006, ktoré boli uzatvorené medzi ňou a Československou obchodnou bankou a.s., so sídlom Bratislava, ulica Michalská 18. Rozsudkom pod č.k. 12C/148/2011-88 súd žalobu zamietol. V rozhodnutí uviedol, že uvedené zmluvy považuje za platné právne úkony, pretože spĺňajú všetky náležitosti úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva. Krajský súd rozsudkom pod č.k. 6Co/143/2012-130 prvoinštančný rozsudok potvrdil.

1.5. Ďalej sa žalobkyňa domáhala žalobou určenia, že zmluva o bezúčelovom splátkovom úvere zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti je bezúročná. Okresný súd Nitra rozsudkom pod č.k. 18C/164/2013-73 zo dňa 04.03.2014 žalobu zamietol. Uviedol, že úver, ktorý bol poskytnutý dlžníkovi X. B. nie je spotrebiteľským úverom a preto zmluva o úvere bola uzatvorená s poukazom na ustanovenia Obchodného zákonníka a to § 497 a nasledujúceho. Zároveň súd konštatoval, že ak by zmluva obsahovala RPMN v nesprávnej výške, tak by to spôsobovalo relatívnu neplatnosť, ktorej sa však žalobkyňa nemôže domáhať. Krajský súd v Nitre rozsudok potvrdil.

1.6. Následne sa žalobkyňa domáhala určenia premlčania výkonu záložného práva. Okresný súd Nitra jej žalobu rozsudkom pod č.k. 16C/580/2015-108 zamietol. Krajský súd v Nitre rozsudok potvrdil rozsudkom pod č.k. 8Co/66/2017-175. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že právny predchodca žalovanej vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky ku dňu 15.04.2010. Dňa 26.03.2014, teda pred uplynutím štvorročnej premlčacej doby v zmysle Obchodného zákonníka podal na súd žalobu, ktorou sa domáha zaplatenia tejto pohľadávky. Vychádzajúc z ust. § 100 ods.2 Obč. zák. mal za to, že záložné právo nemôže byť premlčané, nakoľko nie je premlčaná ani pohľadávka, ktorú zabezpečuje. Súd prvej inštancie v danom prípade vychádzal zo štvorročnej premlčacej doby z dôvodu, že súdy (rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 18C 164/2013-98 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra č.k. 8Co 1141/2014-109), vo svojich rozhodnutiach poukázali na to, že ide o obchodnoprávny vzťah a je naň potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, § 427 a nasl. Pre strany a ich právnych

nástupcov je podľa ust. § 228 CSP výrok rozsudku záväzný. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že nie je viazaná odôvodnením rozsudku. Odôvodnenie je súčasťou rozsudku a výrok vyplýva z odôvodnenia a musí byť v súlade s odôvodnením. Z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený je zrejmé, že v tomto spore sa žalobkyňa domáhala určenia premlčania záložného práva, teda určenia právnej skutočnosti ovplyvňujúcej právny vzťah zo záložného práva, teda posúdenie premlčania záložného práva je predbežnou otázkou pre posúdenie toho, či právny vzťah zo záložného práva tu je alebo nie je, resp. aký dôsledok premlčanie záložného práva na vzťah zo záložného práva malo alebo nemalo. Podľa názoru odvolacieho súdu preto záložný dlžník sa môže úspešne domáhať (v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ OSP, resp. ustanovenie § 137 písm. c/ CSP) len určenia, že tu záložné právo nie je (neexistuje, t. j. vec - záloh nie je zaťažený záložným právom), ak sa dôvodne dovolal premlčania záložného práva a má na takomto určení naliehavý právny záujem (zhodný záver vyslovil aj Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku z 21. decembra 2010 sp.zn. 21Cdo/2185/2009). Až na žalobe o určenie neexistencie práva možno konštatovať u žalobcu naliehavý právny záujem, nakoľko rozhodnutím o takejto žalobe sa záväzne pre strany sporu vyrieši konkrétna spornosť vo vzťahu k záložnému právu, pričom takéto rozhodnutie môže byť podkladom pre výmaz záložného práva v evidencii nehnuteľností. Vychádzajúc z uvedeného mal odvolací súd za to, že na podanej žalobe žalobkyňa už od jej podania nemala naliehavý právny záujem, keď tiež ani z (chýbajúceho) osobitného predpisu nevyplýva možnosť tejto žaloby po 1.7.2016 (§ 137 písm. d/ CSP), z ktorého dôvodu považoval zamietnutie žaloby, bez (potreby) ďalšieho skúmania žalobkyňou tvrdeného premlčania záložného práva žalovanej k jej nehnuteľnostiam, za vecne správne.

1.7. Súd prvej inštancie konštatoval, že na tamomšom súde prebiehalo konanie sp.zn. 18Csp/141/2018, v ktorom sa žalovaná domáhala od X. a od žalobkyne zaplata sumy 57 334,49 eura s príslušenstvom titulom zmluvy o poskytnutí úveru zo dňa 28.03.2006, č. 8263/285087/2006/KSU85. Žaloba bola podaná na súd dňa 27.03.2014. Súd rozhodol rozsudkom pre uznanie pod č.k. 18Csp/141/2018-349, zo dňa 07.10.2020 tak, že žalovaný v I. rade bol povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 75 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Konanie nad sumu 75000 eur zastavil, konanie v časti zaplata úroku z omeškania zo zmluvného úroku vo výške 8,75% zo sumy 9 728,42 eura od 26.03.2014 do zaplata zastavil. Konanie voči žalovanej v 2. rade zastavil a rozhodol o nároku na náhradu trov konania. Rozhodnutie je právoplatné.

1.8. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem (§ 137 písm. c/ CSP) na požadovanom určení. Zo zisteného skutkového stavu nesporného medzi stranami vyplýva, že k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území D. X. Z., obec D. X. Z., okres Z. zapísaných na liste vlastníctva č. XX vedenom Okresným úradom Nitra bolo zriadené záložné právo. Dňa 24.03.2006 pôvodný veriteľ Československá obchodná banka, a.s. so žalobkyňou uzatvoril zmluvu za účelom zabezpečenia pohľadávok záložného veriteľa, vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí úveru zo dňa 28.3.2006, č.8263/285087/2006/KSU85, predmetom ktorého bolo poskytnutie úveru dlžníkovi X. B. v sume 36 513,31 eura. Vklad záložného práva bol povolený pod V 1550/06, dňa 15.06.2006. Z dôvodu, že dlžník neplnil povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy, pristúpil pôvodný veriteľ k vyhláseniu splatnosti k 15.04.2010 a začal výkon záložného práva. Pohľadávka bola postúpená na žalovanú.

1.10.Ďalej sa zaoberal žalobkyňou vznesenou námietkou premlčania záložného práva. Uviedol, že námietku premlčania záložného práva môže vzniesť iba záložca a po prvýkrát tak môže úspešne urobiť až v momente, keď uplynula aj premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky a nielen trojročná premlčacia doba pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Vzhľadom na povahu zmluvných strán aplikoval premlčaciu dobu 4-ročnú poukazujúc na predchádzajúce rozhodnutia medzi stranami sporu keď súdy (rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 18C 164/2013-98 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra č.k. 8Co/1141/2014-109), vo svojich rozhodnutiach poukázali na to, že ide o obchodnoprávny vzťah a je naň potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, § 427 a nasl., preto aj premlčanie úverovej pohľadávky sa riadi obchodnoprávnymi predpismi. Žalobkyňa namietala premlčanie záložného práva argumentujúc, že pohľadávka ako hlavný záväzok je premlčaná. Niet pochýb o tom, že záložné právo premlčaniu podlieha, pretože ide o majetkové právo, ktoré z možnosti premlčania nie je vylúčené. Z ustanovenia § 100 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka možno vyvodit', že záložné právo sa nepremlčuje skôr, než zabezpečená pohľadávka, môže sa však premlčať najskôr zároveň s hlavnou (zabezpečenou) pohľadávkou. Uvedené okrem iného znamená, že ak nedošlo k premlčaniu záložného práva, môže záložný veriteľ uspokojiť svoje právo (pohľadávkou) zo zálohu aj v prípade, keď už medzitým došlo k premlčaniu jeho hlavnej (zabezpečenej) pohľadávky voči

dlužníkovi. Veriteľ má podľa ust. § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka právo sa domáhať uspokojenia zo zálohu, aj keby zabezpečená pohľadávka bola už premlčaná. V takom prípade sa síce dlžník ubráni žalobe veriteľa námietkou premlčania, ale záložca sa touto námietkou voči vymáhajúcemu záložnému veriteľovi ubrániť nemôže. Záložca má povinnosť strieť, aby sa záložný veriteľ uspokojil zo zálohu. Záložné právo v takom prípade trvá i po premlčaní zabezpečenej pohľadávky a nemôže byť zrušené námietkou premlčania. S poukazom na vykonané dokazovanie bolo nesporné, že právny predchodca žalovanej pred uplynutím 4-ročnej premlčacej doby v zmysle Obchodného zákonníka podal žalobu, ktorou sa domáhal zaplatenia pohľadávky, X. ako dlžník v spore sp.zn. 18Csp/141/2018 uznal pohľadávku a súd rozhodol rozsudkom pre uznanie. Preto vyhodnotil, že keďže nedošlo k premlčaniu pohľadávky zabezpečenej záložným právom, nemohlo dôjsť ani k premlčaniu záložného práva. Na základe toho nepovažoval žalobu za dôvodnú a zamietol ju. Poukázal na to, že výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou je úplne legálnym inštitútom, ktorý je v zásade aj bežným spôsobom zabezpečenia úveru. Zároveň poukázal na skutočnosť, že k dražbe nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne doposiaľ nedošlo, je významne ovplyvnená aj žalobkyňou iniciovanými neodkladnými opatreniami a konaniami vo veci samej.

1.11. Vzhľadom k úspechu žalovanej v konaní prvoinštančný súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100%. Z výsledkov sporu, zo spôsobu vedenia sporu a ani z iných procesných situácií nevyplýval dôvod na použitie moderačného práva. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

2. Žalobkyňa podala proti rozsudku odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1. Namietala, že súd prvej inštancie právne uzavrel, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko sa na daný záväzkový vzťah uzavretý medzi právnym predchodcom žalovanej, úverovým dlžníkom a ňou ako záložcom vzťahuje 4-ročná premlčacia doba ako na obchodnoprávny vzťah. Svoj názor prvoinštančný súd oprel o právoplatné rozhodnutia vo veciach vedených pod sp.zn. 18C/164/2013. V bode 5. odôvodnenia napadnutého rozsudku je uvedené, že sa súd prvej inštancie s týmto rozhodnutím oboznámil, ale z priebehu pojednávania dňa 27.01.2022 nevyplývalo, aby bol jeho obsah oboznámený, ani aby bol tento súvisiaci spis pripojený. Poukázala na čl. 2 ods. 1, 2 Základných princípov CSP a ustanovenie § 52 ods. 2 OZ o preferencii ustanovení OZ pred ustanoveniami OBZ, ktoré sa z dôvodu neexistencie prechodných ustanovení vzťahuje na všetky prejednávane spotrebiteľské právne vzťahy.

2.2. Namietala, že v danom prípade nemožno poukazovať na právne posúdenie vyslovené súdom v inom konaní, a to v nezáväznom odôvodnení takéhoto rozsudku. Uviedla, že z dôvodu právnej istoty má právo legitímne očakávať, že súd posúdi prejednávanú vec v intenciách na záväzkový vzťah aplikovateľných hmotnoprávných predpisov. Judikatúra všetkých súdov SR je nepochybne vyprofilovaná tak, že na spotrebiteľské zmluvy bude vždy prednostne použité ustanovenie OZ pred iným analogickým ustanovením OBZ. Všeobecná 3-ročná premlčacia doba zjavne uplynula ako vo vzťahu k nároku tak aj vo vzťahu k vykonaniu záložného práva. Žalobe tak malo byť vyhovieť a preto navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaná podala písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne. Napadnutý rozsudok považovala za správny, nezaťažený žiadnou procesnou vadou. Poukázala na judikát NS SR č. R 40/2013. Uviedla, že žaloba nie je dôvodná, pretože ani záložné právo nie je premlčané s poukazom na to, že zabezpečená pohľadávka nie je premlčaná. Záložné právo sa nemôže premlčať skôr, ako samotná pohľadávka, ktorej splnenie záložné právo zabezpečuje. Uviedla, že súd v procese dokazovania nepochybil a postupoval v súlade s CSP. Stranou všetkých súvisiacich konaní, na ktorých výsledky a rozhodnutia súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal, bola aj žalobkyňa. Súvisiace spisy a rozhodnutia sú zároveň aj skutočnosťami známymi súdu z jeho vlastnej úradnej činnosti v zmysle § 186 ods. 1 CSP, ktoré sa nedokazujú. Navrhla preto napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať jej právo na náhradu trov odvolacieho konania od žalobkyne v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods. 1 CSP, § 380 ods. 1 CSP), po doplnení dokazovania na odvolacom pojednávaní a s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. I, § 219 ods. 1, 2 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 CSP potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. I CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že v dôsledku podania vzájomnej žaloby a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyňou doručenej súdu prvej inštancie dňa 10.12.2018, súd uznesením pod č.k. 18Csp/141/2018-233 vylúčil vzájomnú žalobu na samostatné konanie. Žalobkyňa sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva. K žalobe pripojila Oznámenie o dobrovoľnej dražbe z 20.05.2011, Notársku zápisnicu č. N 415/2011, Nz 23376/2011, NCRIs 23973/2011 zo dňa 24.06.2011, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 8263/285087/2006/KSU85 zo dňa 24.03.2006, Dodatok č. 1 zo dňa 18.05.2006, uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 19C/125/2011-28 zo dňa 21.06.2011, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 6Co/143/2012-130 zo dňa 30.01.2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/1141/2014-109 zo dňa 07.05.2015, rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 12C/148/2011-88 zo dňa 21.03.2012, rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 18C/164/2013-73 zo dňa 04.03.2014, výzvu na poskytnutie súčinnosti a umožnenie ohodnotenia predmetu dražby zo dňa 24.11.2015, uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 16C/280/2015-66 zo dňa 22.12.2015 rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 16C/280/2015-108 zo dňa 22.12.2016, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/66/2017-175 zo dňa 08.02.2018, oznámenie o dobrovoľnej dražbe s dátumom konania dražby 04.01.2019, Výpis z listu vlastníctva č. XX okres Z., obec D. pri Z., kat. úz. D. pri Z., oznámenie o zosplatnení úveru zo dňa 18.04.2010. Po prejednaní veci na pojednávaní súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom.

7. Odvolací súd v zmysle § 380 ods. 1 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nakoľko bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna a presvedčivá. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 380 ods. 2 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvej inštancie síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo, ako aj odvolanie žalobkyne a dospel k záveru, že v danej veci vyvstala potreba doplniť dokazovanie na odvolacom súde a nariadiť odvolacie pojednávanie v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP.

9. Súd prvej inštancie v predmetnej veci správne rozhodol, aplikujúc správne právne predpisy a jednotlivé ustanovenia na daný prípad, a odvolací súd po doplnení dokazovania na odvolacom pojednávaní, nestotožniac sa s dôvodmi odvolania uvedenými v podanom odvolaní, napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR (pozri napr. nález I. US 54/08) kvalita súdneho procesu musí zodpovedať právam a povinnostiam, o ktorých sa koná. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd však nevyžaduje a ani z judikatúry EŠLP nemožno explicitne vyvodzovať, že by sa malo na

všetkých súdnych inštanciách pojednávajú vykonať verejne (ústne). Ak teda rozhodoval súd prvej inštancie na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie.

10.1. Z judikatúry ESLP nadobúda pri rozbere tejto problematiky význam najmä rozhodnutie V. T. v. X. z 20. apríla 2002, v zmysle ktorého „ v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávajú nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru, “ a osobitne rozhodnutie M. v. V. z XX. mája 1988, v ktorom ESLP konštatoval, že „ak rozhodujú viaceré súdy súdnej sústavy, požiadavka verejnosti sa vzťahuje predovšetkým na súdy prvého stupňa, ktoré zisťujú skutkový stav a rozhodujú o všetkých otázkach významných pre rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ ide o otázku ústneho pojednávajú na odvolacom a dovolacom stupni súdnictva, treba poukázať na to, že nedostatok verejného pojednávajú vecí na druhom a treťom stupni možno ospravedlniť povahou konania, ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné, a to predovšetkým vtedy, ak vyššie súdy pojednávajú výlučne právne otázky, a nie otázky skutkové “.

10.2. Zákonodarca zakotvil pravidlo, podľa ktorého je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v zákone vymenovaných prípadoch. V ostatných prípadoch je nariadenie pojednávajú ponechané iba na vôľu súdu, preto, ak odvolací súd rozhodne o odvolaní bez nariadenia pojednávajú, nemôže ísť o odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Obligatorne musí byť odvolacie pojednávanie nariadené, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Preto, ak bude potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, môže tak odvolací súd urobiť len na pojednávaní (§ 188 ods. 1 v spojení s § 378 ods. 1 CSP).

11. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie svoj názor oprel o právoplatné rozhodnutia vo veciach vedených na prvoinštančnom súde pod sp.zn. 18C/164/2013. S týmto rozhodnutím sa podľa odôvodnenia rozhodnutia oboznámil, avšak z priebehu pojednávajú zo dňa 27.01.2022 nevyplývalo, že prvoinštančný súd tento spis oboznámil, ani že by ho pripojil.

11.1. Ustanovenie § 186 ods. 1 CSP prelamuje pravidlo, podľa ktorého súd rozhoduje len na základe skutočností, ktoré vyplývajú z dokazovania tak, že vymenúva tie skutočnosti, ktoré súd dokazovať nemusí a aj napriek tomu ich môže vziať za preukázané, pravdivé, existujúce. Táto možnosť súdu vyplýva aj z čl. 11 ods. 4, podľa ktorého súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom. Môžeme povedať, že ide o inštitúty, ktoré súdu uľahčujú dokazovanie. Dokazovať netreba skutočnosti všeobecne známe (notoriety), skutočnosti známe súdu z jeho činnosti a niektoré právne predpisy.

11.2. V prípade skutočností známych súdu z jeho činnosti ide o skutočnosti, o ktorých sa súd dozvedel v rámci svojej činnosti. Aj v prípade skutočností známych súdu z jeho činnosti je potrebné, aby súd účastníkom uviedol, že túto skutočnosť bude považovať za preukázanú bez toho, aby o nej vykonal dokazovanie, a účastníci sa môžu k tejto skutočnosti vyjadriť, prípadne ju vyvrátiť. Žalobkyňa namietala nevykonanie dokazovania oboznámením rozsudku sp.zn.18C/164/2013. Žalobkyňa k žalobe predložila všetky rozhodnutia súdov. Bol jej známy ich obsah. Treba však uviesť, že súd prvej inštancie nezaložil rozhodnutie na rozsudku sp.zn. 18C/164/2013. Svoje rozhodnutie založil na judikovanej pohľadávke žalovanej rozsudkom OS Nitra pod č.k. 18Csp/141/2018 - 349 zo dňa 29.10.2020. Toto rozhodnutie súd prvej inštancie v priebehu konania nemal k dispozícii (uvedené potvrdila konajúca sudkyňa počas pojednávajú, čo vyplýva z nahrávky pojednávajú). Preto odvolací súd na odvolacom pojednávaní doplnil dokazovanie, pripojil si spis 18Csp/141/2018 a z neho oboznámil rozsudok na č.l. 349.

11.3. S poukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že námietka žalobkyne bola dôvodná a vzhľadom k tejto skutočnosti odvolací súd doplnil dokazovanie pripojením spisu Okresného súdu Nitra sp.zn. 18Csp/141/2018, na ktoré prvoinštančný súd poukázal a oboznámil sa s jeho obsahom. Z tohto vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci žalobkyne DPS financial consulting, s.r.o. (v predmetnej veci žalovaná) proti žalovaným 1/ X. a 2/ M. (v predmetnej veci žalobkyňa) rozhodol rozsudkom pre uznanie č.k. 18Csp/141/2018-349 zo dňa 07.10.2020. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.10.2020 a vykonateľnosť dňa 02.11.2020.

11.4. K tvrdeniu žalovanej, že v tomto prípade sa jednalo o skutočnosti známe súdu z jeho činnosti, ktoré sa nedokazujú, odvolací súd uvádza, že s týmto nemožno súhlasiť. V prípade predložených rozhodnutí v spise neplatí, že ide o skutočnosti známe zo spisu, ktoré nie je potrebné dokazovať. Aj v prípade

takýchto skutočností by bolo potrebné, aby súd účastníkom uviedol, že túto skutočnosť bude považovať za preukázanú bez toho, aby o nej vykonal dokazovanie, a účastníci sa môžu k tejto skutočnosti vyjadriť, prípadne ju vyvrátiť. Táto premisa súdom prvej inštancie nebola naplnená, avšak bola konvalidovaná vykonaním pojednávania na odvolacom súde. Jednalo sa síce o vadu konania, túto ale napravil odvolací súd doplnením dokazovania.

11.5. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že tieto rozhodnutia napriek námietkam boli obom stranám sporu známe, boli im riadne doručené, a preto sa dostali do ich dispozičnej sféry. Navyše práve namietané rozhodnutia uvedené v bode 5. napadnutého rozhodnutia predložila samotná žalobkyňa k svojej žalobe ako prílohy.

12. Žalobkyňa sa svojimi predchádzajúcimi žalobami domáhala určenia neplatnosti záložnej zmluvy, bezúročnosti a bezpoplatkovosti záložnej zmluvy a určenia premlčania výkonu záložného práva. Predmetným konaním sa domáhala uloženia povinnosti protistrane zdržania sa výkonu záložného práva z dôvodu jeho premlčania.

12.1. Záložné právo je vo všeobecnosti právnym prostriedkom, ktorý slúži na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa a jej príslušenstva tým, že oprávňuje záložného veriteľa uspokojiť sa alebo sa domáhať uspokojenia pohľadávky zo zálohu, teda z predmetu záložného práva, za predpokladu, že záložca svoju pohľadávku nesplní riadne a včas. Ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená, je záložný veriteľ oprávnený na výkon záložného práva. Jedným zo spôsobov, ktorým sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva môže uspokojiť je predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe. Záložný veriteľ je oprávnený domáhať sa uspokojenia svojho záložného práva prostredníctvom predaja zálohu na dobrovoľnej dražbe. Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu.

12.2. Záložné právo má teda akcesorický charakter, pretože je závislé na pohľadávke čo do vzniku i do trvania. Preto sa nepremlčuje skôr ako zabezpečená pohľadávka. Právny predchodca žalovanej vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky ku dňu 15.04.2010 a dňa 26.03.2014 podal na súd žalobu domáhajúc sa zaplatenia pohľadávky, teda ešte pred uplynutím štvorročnej premlčacej doby v zmysle Obchodného zákonníka. Záložné právo nemôže byť premlčané, pretože premlčaná nie je ani pohľadávka, ktorú zabezpečuje. V predmetnej veci súdy v predchádzajúcich rozhodnutiach týkajúcich sa strán sporu dospeli k právnemu záveru, že ide o obchodnoprávny vzťah a je naň potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a teda aj ustanovenia týkajúce sa premlčacej doby (štvorročnej) (rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 18C/164/2013-73 zo dňa 04.03.2014 v spojení s opravnými uzneseniami a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/1141/2014-109 zo dňa 07.05.2015, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Nitra č.k. 16C/280/2015-108 zo dňa 22.12.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/66/2017-175 zo dňa 08.02.2018). Pohľadávka je judikovaná rozhodnutím súdu, ktorým zaviazal dlžníka k zaplateniu pohľadávky v rozsudku pod č.k. 18Csp/141/2018-349 zo dňa 07.10.2020. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.10.2020 a vykonateľnosť dňa 02.11.2020. Preto odvolací dôvod žalobkyne týkajúci sa premlčania záložného práva z dôvodu premlčania pohľadávky nie je dôvodný.

12.3. K námietke žalobkyne, že nie je možné poukazovať na právne posúdenie vyslovené súdom v inom konaní a to v nezáväznom odôvodnení rozsudku je potrebné dodať, že odôvodnenie je imanentnou súčasťou rozhodnutia, ktoré vyplýva z jeho výroku a zároveň výrok musí byť v súlade s jeho odôvodnením.

13. Žalobkyňa vo svojej žalobe ďalej dôvodila aj tým, že ak by sa dražba vykonala, siahlo by sa jej na jediné obydlie a tým by sa zasiahlo do jej práva vlastníť majetok garantovanom aj čl. 20 Ústavy SR. K tomu odvolací súd uvádza, že je nepochybné, že strata obydľia žalobkyne by predstavovala obrovský zásah do jej práv a spôsobila by jej veľmi nepriaznivú životnú situáciu, avšak právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako právo absolútne nedotknuteľné. Podľa súdnej praxe právna úprava dobrovoľných dražieb nie je v rozpore s ochranou spotrebiteľa, ktorá vyplýva z práva Európskej únie.

14. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 v spojení s § 255 ods.1 CSP a úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).